

קרובים רחוקים – דתיים הומולסביים בחברה הדתית

זאב שבידל

זאב שבידל הוא גיי דתי, קרימינולוג ומנהל שותף של פורום "גייז דתיים תמיכה" באתר נענע.

החברה הדתית לאומית בישראל ובעולם נמצאת לאחרונה בעיצומה של תסיסה רעיונית גדולה, כשנושאים שעד לא מזמן היו חבויים בארון זוכים לדיון נוקב. סוגיות של קשר עם תרבות מערבית, יחס לדמוקרטיה, פמיניזם, ניצול העובדים הזרים, איכות הסביבה וסוגיות רבות אחרות עולות על סדר היום של הציונות הדתית, בשעה שהחברה החרדית ממשיכה להיאחז בדימוי של חברה מונוליטית ואחידה. גם נושא של הומואים ולסביות דתיים עולה על סדר היום בעצמה רבה, וזאת מכמה סיבות:

- רשת האינטרנט עשתה את הקשר בין האנשים לאפשרי, מבלי שיש צורך בחשיפה. אותה הרשת מביאה לכל בית את המידע החדשותי, החברתי, התרבותי והמדעי העדכני ביותר. ידיעה על התחום של הנטייה המינית נעשית נחלת הכלל מבלי שיש אפשרות לחסום את הנושא. בנוסף, הדבר נתן לאנשים אפשרות להתארגן לקבוצות תמיכה במסגרת של הפורומים הוירטואליים. אף הרבנים שמשיבים לשאלות באתרים כמו "כיפה" ו"מורשת" התחילו לקבל שאלות רבות הנוגעות ליחסים הומולסביים, אפשרות לקיים משפחה עבור אדם הומולסבי, סיפורים אישיים על מצבים אובדניים וכו". בשלב מאוחר יותר קמה לה במה דתית תקשורתית מיוחדת- פזח מעריב יהדות- שאפשר אף לדתיים הומולסביים בעצמם להתבטא בקול.
- סרטים "לפניך ברעדה" ו"את שאהבה נפשי" שעוסקים בנושא של האורתודוקסים ההומולסביים הוקרנו בטלוויזיה וזכו לפופולריות רבה. הסרט "לפניך הרעדה" אף הוקרן לציבורים נרחבים של מורים, רבנים ומחנכים ועורר דיון.
- ספרה של עירית קורן "ארון בתוך ארון" יצא בהוצאת "ידיעות אחרונות". דיון בנושא עבר לבמות מודפסות תורניות ואקדמיות נכבדות ביותר, כמו כתבי העת "דעות", "עדה", "צהר" ו"אקדמות". גם עיתונות דתית יומית ושבעית- "הצפה" ו"מקור ראשון" העלו את הנושא פעמים אחדות.

בכל המהלך הזה ניכרת מגמה כפולה. מצד אחד, ברור כי הציבור האורתודוקסי מחויב לגבולות ההלכה ואינו מוכן לערוך בגבולות הללו שינוי רדיקלי. מצד שני, הציבור הזה הולך ונעשה מודע לעוול הגדול שנעשה כל יום להומואים ולסביות הנמצאים בתוכו. נחשפים סיפורים של אובדנות, של התמכרות לסמים ובעיות קליניות אחרות, של נישואין אומללים המיוסדים על אדני שקר ובגידה ובעיקר- עזיבת אורח החיים הדתי. רבים יותר משלימים עם העובדה שההלכה היא לא עניין של הכול או כלום, אלא עניין של יותר או פחות. אף חלק מן הרבנים מנסים לעורר מודעות ציבורית בנושא. המובילים בתחום הזה הם הרב יובל שרלו, ראש ישיבת ההסדר פ"ת והרב רונן לוביץ, רב של המושב הדתי ניר עציון. הנושא עולה בכנסים של הרבנים ומתפתחים דיונים סביבו. קבוצה אחת של הרבנים, המובלת בידי הרב שלמה אבינר, הרב של הישוב בית אל וראש ישיבת "עטרת כוהנים" בעיר העתיקה, מכריזה שהומוסקסואלים דתיים לא קיימים וכי ניתן לרפא את כולם ב- 100% מן ה"נטיית ההפוכות" שלהם (כך מכנה הרב אבינר את הנטייה ההומולסבית) על ידי טיפולים פסיכולוגיים שנוצרו

קבוצה אחרת של רבנים (המובלת בידי הרב יובל שרלו) קוראת לציבור הדתי להכיר במצב הריאלי שבו קיימים בתוכו אנשים שרוצים לקיים אורח חיים דתי ויחד עם זאת לחיות בגייז מוצהרים. הדבר מעמיד בפני הקהילה הדתית אתגר לא פשוט כלל וכפי שכבר אמרנו, אין בדעתם של הרבנים לשנות את ההלכה. אך היחס החברתי בהחלט יכול להשתנות וזה היעד העיקרי במאבק של הדתיים ההומולסביים נכון להיום. גם בהעדר הפתרון ההלכתי, חייב להימצא הפתרון החברתי שיאפשר הכלה חברתית. בגלל זה הרב שרלו ורבנים אחרים אף עומדים בקשר אישי עם דתיים הומולסביים רבים, עם פורומים וירטואליים שעוסקים בנושא וגם עם מטפלים דתיים שעוסקים בנושא מתוך מחויבות לאתיקה מקצועית. השינוי, עליו קשה היה לחשוב לפני שנים אחדות, כבר כאן. קשה כרגע להגיד מה יהיה בסופו, אך מה שבטוח שהקהילה הדתית כבר לא נמצאת היום במקום בו היא הייתה לפני שנים אחדות בלבד והיא לומדת שלצד האיסור החמור על משכב זכר קיים (ודרך אגב באותה פרשת השבוע) הציווי "ואהבת לרעך כמוך" שעליו אמר רבי עקיבא כי זהו הכלל הגדול בתורה. עכשיו צריך לחשוב כיצד מיישבים את שני הציוויים גם יחד. בינתיים צירוף המילים "הומוסקסואל דתי אורתודוקסי" פסק להיות בגדר צירוף בלתי אפשרי (אוקסימורון) ומשקף מציאות קיימת. מציאות שראוי להתמודד איתה.